

[Brorsen.]

Hjælp, det er efter vor Mening i Virkeligheden ret ydmygende at modtage Hjælpen paa denne Maade.

Man taler i denne Tid meget om Mentaliteten ude hos Landboerne og paa-
staar, at det er nogenlunde lige meget, under hvilken Form man vil yde Landboerne Hjælp, de er villige til øjeblikkelig at tage imod Hjælpen. Jeg ved naturligvis, at det passer for en Dels Vedkommende, men om det store Tal inden for Landbruget tror jeg nu alligevel, at man frabeder sig en Understøttelse under denne Form. Jeg ser bort fra de mange Fraser, der i Tidens Løb er fremsat om den danske Bondestand, med Ros og Virak, men jeg tror, man maa have Lov til at sige, uden at det kan faa Karakter af falsk Smiger, at den danske Landbestand har høvedt sig gennem Aarene i vort Erhvervsliv paa en smuk og værdig Maade, ikke mindst naturligvis, naar man sammenligner den med Bondestanden i Udlandet, og det gælder saavel dens erhvervsmæssige Dygtighed som hele dens kulturelle Stade. Men jeg tror, at den Rankhed i Holdning og den naturlige Selvfølelse, der har præget den danske Bondestand, vil lide et betydeligt Skaar, hvis vi kommer ind paa i den Udstrækning, der her er Tale om, at uddele Understøttelser fra 10 Kr. og op-
efter, saaledes som jeg nys har nævnt Eksempler paa.

Derfor kan vi ikke tiltræde dette Forslag. Dets Vedtagelse vil antagelig ogsaa medføre, at andre Samfundsklasser vilde forlange en lignende Understøttelse til at faa sine Renter betalt, det maa man gaa ud fra. Den Hjælp, der i det hele taget er Tale om at yde efter disse Forslag, kan naturligvis ydes paa en ganske anderledes effektiv Maade og paa en Maade, saa det kommer hele Erhvervet til gode, hvis man blot i noget højere Grad vilde lytte efter og være med til at forhandle om de Forslag, som vi den ene Gang efter den anden har fremsat her i det høje Folketing. Lad mig nævne blot et enkelt af de forskellige Landboforslag, vi har fremsat, f. Eks. Forslaget om en rationel Smørordning. Hvis man havde faaet et saadant Forslag gennemført i Tide, vilde det naturligvis have betydet meget, meget mere for hele Landbrugserhvervet end den Hjælp, der her er Tale om at yde til et Udsnit inden for dette Erhverv.

• Med Hensyn til det andet Afsnit af Regeringsforslaget angaaende Sanering af Landbrugets Gældsforhold vil jeg sige, at over for en Lovgivning vedrørende dette

Emne, som altsaa er behandlet i Landbo-kommissionen, har vi, der inden for denne Kommission repræsenterede Venstre, allerede udtalt vor Sympati, og det er for Resten udtalt ved forskellige Lejligheder, ogsaa af mit Partis Formand. Der er efter Regeringsforslaget Tale om at yde et Saeringslaan til saadanne Ejendomsbesiddere, der har en Gæld, som overstiger 110 pCt. af Panteværdien. Efter den Opgørelse, der er foretaget — den er vistnok nu noget forældet —, skulde der være 60 000 Landmænd, der har en Gæld, som gaar op over de 110 pCt., eller i alt 200 Mill. Kr. op over denne Grænse. Nu er der ingen Tvivl om, at dette Tal — det tror jeg i alt Fald — er alt for højt ansat, idet, som sagt, Opgørelsen gaar tilbage til 1934; der er ingen Tvivl om, at der i det danske Landbrug gennem Aarene, der er gaaet, er foretaget og den Dag i Dag sker en Gælds-sanering saa for den ene og saa for den anden, saaledes at det er et mindre Tal end 200 Millioner, der i Virkeligheden er Tale om. Men vi er villige til at deltage i en Forhandling om en Gælds-sanering, saaledes som vi tidligere har givet Udtryk for. For Resten har det Spørgsmaal saa tit været paa Bane, og ogsaa Folk uden for Rigsdagen har brudt deres Hjerner for at sætte et Forslag op, som de mente løste hele det Problem paa en fundamental Maade. Jeg skal blot i den Henseende henvise til et Forslag, der blev omdelt til Tingets Medlemmer i Foraaret 1934, udarbejdet af Professor ved Universitetet Vinding Kruse, et Forslag, som paa mange Maader er særdeles interessant; men der er temmelig sikkert Punkter deri, hvor man mener, han er alt for vidtløftig, og at det vil tage for lang Tid, inden man kommer til Ende med det. Men der er ogsaa andre, der har beskæftiget sig med Spørgsmaalet, f. Eks. Kreditforeningsdirektør Orla Buhl og tidligere Departementschef i Landbrugsministeriet Waage, og vi for vort Vedkommende har et Forslag under Udarbejdelse netop om denne Gælds-sanering.

Paa visse Punkter falder vort Forslag naturligvis sammen med det Forslag, Regeringen har stillet, men paa andre Punkter afviger det fra det. Forslaget vil vi stille, naar Sagen kommer til Behandling i et Udvalg. Det, der er det afgørende her, er naturligvis, at man kommer ind paa en individuel Undersøgelse, idet vi med denne Gælds-sanering navnlig tænker paa de unge og de yngre, der har faaet Ejendommen i en Tid, hvor Konjunkturerne var ganske anderledes end nu; under Krisen har deres